

gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp Startnotitie Visie op de sociale basis Haarlemmermeer

Portefeuillehouders mr. Charlotte van der Meij, mr. Mariëtte Sedee-Schuitemaker

Inlichtingen Maaïke Draaijer

Collegevergadering 4 februari 2025

Raadsvergadering

Raadsvoorstelnummer 11783155

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college stelt de raad voor om:

1. in te stemmen met de startnotitie Visie op de sociale basis Haarlemmermeer die ingaat op de verplichte thema's:
 - a. sociale samenhang of samenlevingsopbouw
 - b. mantelzorg
 - c. het tegengaan van eenzaamheid
 - d. inzet en ondersteuning van vrijwilligerswerk en professionals in het sociaal domein
2. deze thema's aan te vullen met de volgende thema's:
 - a. inrichten van onze samenwerking met de eerstelijnszorg en andere zorgpartners
 - b. versterken van integraal werken tussen ons sociale en ruimtelijke domein.

2. Samenvatting

Wij gaan een Visie op de sociale basis opstellen. Dit doen we omdat dit een verplichting is vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Ook andere landelijke akkoorden vragen om een solide sociale basis. De visie gaat in op een aantal vanuit het Rijk verplichte thema's, die wij hebben aangevuld met een aantal thema's die belangrijk zijn voor Haarlemmermeer en haar inwoners. De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de kaders van de Visie op de sociale basis Haarlemmermeer en wordt daarom in de beginfase betrokken bij het vaststellen van deze kaders.

Wij huren conform de wetgeving Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA) een projectleider in die zowel intern als extern input ophaalt voor de visie. De kosten voor inhuur van een externe projectleider voor het opstellen van de visie met bijbehorend uitvoeringsplan zijn geraamd op € 90.000. Dit bedrag is inclusief een budget voor participatie.

De sociale basis is een veelomvattend begrip waar iedereen vanuit een verschillende invalshoek naar kan kijken: er is niet één sociale basis. De sociale basis gaat over het gewone, dagelijkse leven. Over inwoners, hun omgeving en de gemeenschappen waar ze onderdeel van zijn. Dit raakt alle aspecten van het dagelijkse leven: sociale contacten, ontmoeting, onderwijs, opgroeien en opvoeden, werk, bestaanszekerheid, gezondheid, wonen, bewegen, elkaar helpen, recreëren, cultuur en veiligheid.

In de sociale basis werken professionals, vrijwilligers en inwoners samen aan een breed, laagdrempelig en vrij toegankelijk aanbod van activiteiten en voorzieningen. Een stevige sociale basis maakt het mogelijk om lichte vormen van ondersteuning eenvoudig en dichtbij inwoners te organiseren. Hiermee ontstaat een belangrijke preventieve werking, wat de behoefte aan zwaardere ondersteuning kan beperken.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Wij zijn op grond van het GALA akkoord verplicht een Visie op de sociale basis op te stellen. In het GALA is de volgende passage opgenomen: 'Gemeenten faciliteren een sterke lokale sociale basis met een sterke sociale samenhang en laagdrempelige toegankelijke voorzieningen waar mensen op elkaar kunnen terugvallen en meedoen in de samenleving. Dit doen zij met behulp van het opstellen van een beleidsvisie en uitvoeren van maatregelen'. In deze visie moeten in ieder geval de volgende thema's terugkomen:

1. Sociale samenhang of samenlevingsopbouw
2. Mantelzorg
3. Het tegengaan van eenzaamheid
4. Inzet en ondersteuning van vrijwilligerswerk en professionals in het sociaal domein

Daarnaast is er aandacht voor gebiedsgerichte uitvoering.

De sociale basis gaat over het gewone, dagelijkse leven en de (her)waardering daarvan. Over inwoners, hun omgeving en de gemeenschappen waar ze onderdeel van zijn. Dit raakt alle aspecten van het dagelijkse leven: sociale contacten, ontmoeting, onderwijs, opgroeien en opvoeden, werk, bestaanszekerheid, gezondheid, wonen, bewegen, elkaar helpen, recreëren, cultuur en veiligheid. De sociale basis gaat dan ook over zowel de sociale infrastructuur als over de fysieke leefomgeving. Denk aan sportfaciliteiten in de wijk, een speeltuin of een bankje om samen op te zitten. Bestaanszekerheid is een voorwaarde om mee te kunnen doen. Want mensen hebben bestaanszekerheid nodig om een actieve bijdrage te kunnen leveren aan de sociale basis.

Het kabinet wil de zorg nu en ook in de toekomst toegankelijk en betaalbaar houden. Daarom zijn er akkoorden gesloten voor betere samenwerking met zorgpartijen en gemeenten. De kern van deze akkoorden is de verschuiving 'naar de voorkant'. De verschuiving betekent dat er een beweging van zorg naar welzijn wordt gemaakt en een beweging van welzijn naar de wijk en het sociale netwerk van inwoners. Dit betekent dat beleid en uitvoering beter moeten aansluiten bij de leefwereld van inwoners. Preventie is daarbij een belangrijk middel om de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners te verbeteren, zodat de druk op de zorg uiteindelijk minder wordt en deze betaalbaar en uitvoerbaar blijft.

De akkoorden waar het hier om gaat zijn - naast het GALA - het IZA, Sportakkoord II, Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), de Hervormingsagenda Jeugd en daarnaast het beleidskader Sociaal Domein 'Meedoen mogelijk maken' (7532520). In dit beleidskader gaat het om meedoen, bestaanszekerheid, gelijke kansen en gezond leven.

Op een aantal van de hierboven genoemde thema's hebben wij al beleid. Het opstellen van deze visie zorgt voor verbinding van alle thema's in de brede sociale basis.

Welk doel wordt nagestreefd?

Wij willen er zijn voor inwoners die ons nodig hebben. Samen met onze maatschappelijke partners bieden wij onze inwoners perspectief en maken we het mogelijk dat inwoners hun eigen mogelijkheden benutten. En daarvoor organiseren we zorg en ondersteuning steeds effectiever en dichterbij voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. In de relevante maatschappelijke doelstellingen in de Programmabegroting wordt dit als volgt geformuleerd:

- inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooiën zich optimaal;
- inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, zorg en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.

Om deze doelstellingen te kunnen realiseren zijn er vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen nodig. Deze zijn gericht op het elkaar ontmoeten, ondersteunen, ontplooiën en ontspannen. Ze zorgen ervoor dat mensen kunnen samenleven en meedoen. Dit noemen wij de sociale basis. De sociale basis levert een cruciale bijdrage aan de (ervaren) gezondheid en het welzijn van mensen.

De sociale basis is een veelomvattend begrip waar iedereen vanuit een verschillende invalshoek naar kan kijken: er is niet één sociale basis. Het is daarom belangrijk om een gedeeld beeld te hebben over de sociale basis. Vervolgens kunnen we vanuit dat perspectief kijken naar dat wat nodig en wenselijk is. Oftewel, hoe ziet de sociale basis er in Haarlemmermeer uit en waar heeft deze versterking nodig? Ook is er aandacht voor de positionering van de sociale basis ten opzichte van maatwerkvoorzieningen (geïndiceerd aanbod) en de rol van de sociale basis binnen het Haarlemmermeers model.

Doel van het opstellen van de Visie op de sociale basis is dat wij na afloop van dit traject een overkoepelende visie hebben die raakt aan de eerdergenoemde landelijke akkoorden en ons beleidskader Sociaal Domein 'Meedoen mogelijk maken'.

In het versterken van de sociale basis gaat het erom dat ondersteuning aansluit bij de leefwereld van inwoners. De sociale basis wordt niet alleen maar ingezet vanuit de gemeente, samenwerkingen tussen organisaties of beleid maar heeft ook een waarde in zichzelf: sterke sociale gemeenschappen en lokale sociale samenhang. Denk bijvoorbeeld aan buurtinitiatieven of de rol van cultuur. Dit zorgt ervoor dat mensen zich verbonden voelen, netwerken worden versterkt, mensen vanuit hun eigen regie kunnen leven en elkaar op laagdrempelige manieren kunnen helpen.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Om tot een goede beleidsvisie te komen stellen wij een projectleider aan, die input ophaalt voor de visie en deze ook opstelt. Het gaat hier om zowel interne (ambtelijke) als externe (inwoners, maatschappelijke organisaties) input. Ook inventariseert de projectleider bestaand beleid en neemt dit mee in de op te stellen visie. Naast het opstellen van een visie stelt de projectleider vervolgens ook een uitvoeringsplan op.

De uitgangspunten voor de op te stellen visie zijn in ieder geval de verplichte onderwerpen vanuit het GALA, aangevuld met thema's die wij ook belangrijk vinden:

1. sociale samenhang of samenlevingsopbouw
2. mantelzorg
3. het tegengaan van eenzaamheid

4. inzet en ondersteuning van vrijwilligerswerk en professionals in het sociaal domein
5. inrichten van onze samenwerking met de eerstelijnszorg en andere zorgpartners
6. versterken van integraal werken tussen ons sociale en ruimtelijke domein.

De visie gaat ook in op positieve gezondheid en diversiteit en inclusie. Daarnaast is er aandacht voor gebieds- en wijkgerichte uitvoering.

Wat zijn de argumenten?

Het hebben van een visie sociale basis is een voorwaarde van het GALA. Met het opstellen van een visie hebben wij een gedeeld beeld van wat de sociale basis zou moeten zijn, wat er al is en vervolgens wat we nog moeten toevoegen.

Deze visie is ook van belang om de samenwerking met de eerste lijn en onze zorgpartners op gebieds- en wijkniveau verder af te stemmen en in te richten. Ook is de visie belangrijk voor de versterking van ons ruimtelijk en sociaal domein.

3.3 Wat mag het kosten?

De kosten voor inhuur van een externe projectleider voor het opstellen van de visie met bijbehorend uitvoeringsplan zijn geraamd op € 90.000. Dit bedrag is inclusief een budget voor participatie. De kosten worden gedekt uit het in de programmabegroting beschikbare budget van beleidsdoel Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving van het programma Maatschappelijke Ontwikkeling, taakveld 6.1.

Wat zijn de financiële risico's?

Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering deze nota.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de kaders van de Visie op de sociale basis Haarlemmermeer. Het college is verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitvoering van het beleid. Binnen het college zijn de portefeuillehouders Zorg en Welzijn en Sport en Volksgezondheid het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Communicatie en participatie

De raad wordt in de beginfase betrokken bij het opstellen van de kaders voor de visie. Vervolgens betrekken we inwoners en belanghebbenden, zoals maatschappelijke organisaties en zorgpartners. Hiervoor zullen we het proces nader uitwerken en een participatietraject opstellen.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

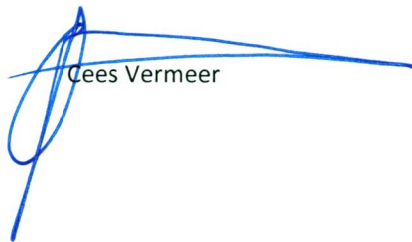
De gemeenteraad heeft de wens geuit om vroegtijdig geïnformeerd te worden bij het opstellen van nieuw beleid. Door het opstellen van een startnotitie wordt de raad vroegtijdig betrokken en worden afspraken vastgelegd over de te volgen procedure. In de uitwerking van deze visie zal de methode Duisenberg worden toegepast. Omdat een startnotitie wordt aangeboden aan het begin van een beleidsontwikkeling, heeft deze geen inhoudelijk karakter.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

Cees Vermeer

de burgemeester,
Marianne Schuurmans-Wijdeven